

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Hely: SIMONFFY-ház a város-
házával szemben

HIRDETÉMÉNYEK.

Hirdetési pénzek és a kiadó körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Hármentelen levelek csak ismert kezektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Hirdetési ár

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán

küldve:

Egész évre 10 ft — kr
Félévre 5 ft —
Negyedévre 2 ft 50
Egy hóra 1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábspetic sor egyszeri beiktatásáért 5 kr

Bélyegdíj minden hirdetésért külön 20 kr

Nyitlőr 4 hasábspetic sorért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Kedd, okt. 21.

206. szám.

A titkos szavazás.

I.

(T.) A titkos szavazás és a közigazgatási tisztviselők kinevezése az, a mit az ellenzék két árnyalata az idej választás feliratában határozottan hangsúlyoz. Legyen most szabad az elsőből, vagyis a titkos szavazásról mondani el egy pár szót.

Hogy a függetlenségiek programjában egygyel több abszurdum legyen, nagyon helyes volt a titkos szavazást is bele hozni, a mi látszatra éppen oly kecsesítő, mint az önölő hadsereg és még ki tudja mi, hanem lényegében véve éppen oly meggondolatlan óhajtatás, mint a többi. Mert ha a választások nem lenne egyéb célja, mint kormányt buktatni, és a parlamenti rendszer nem volna más, mint a nagyraavágások elősegítésének eszköze, hogy a nagy forgalomban minden egyes képviselőre rákerüljön a miniszterségi sor, akkor hagyják; akkor igenis, a titkos szavazást kellene behozni, bizonyosak lévén benne, hogy legalább is minden választáskor kormányváltás lesz, és hogy e szerint a miniszterségi sor mind-n egyes nagyraavágó képviselőre rá kerül; de ha a parlamenti rendszer arra való, hogy a választott kormány ne játéklabda, hanem kormány legyen, mely nem az izgatók által felbujtogatott, hanem az értelmiség által vezetett választók többségének akaratából, és pedig addig kormányoz, amíg ez a többség út arra méltónak tartja; — akkor a titkos szavazás erre nem eszköz, mert titkos szavazás útján állandó kormány nem képzeltető. Nincs olyan kormány a világon, mely ellen agitálói ne lehetne és fel ne lehetne korbácsolni az elégedetlenséget, a mennyiben az emberiség kilencz tizedrésze ugy is elégedetlen a világ folyásával, és a világ folyásának többnyire a poliúkat tekinti. A titkos szavazás nem lenne tehát másra való, mint a jó kormányok megbuktatá-

sára, mert hogy a rossz kormány magamagát buktatja meg, az axioma.

Hány kormányunk volt már 1867. óta? Melyik országban van arra gyakori eset, hogy egy-egy kormány tíz évig uralkodjék? Hi-zen éppen az a baj, hogy a kormányok nagyon is gyakran változnak, hogy jót és állandót alig képes alkotni valamelyik. A helyett tehát, hogy a jóvaló kormányok állandóságát lehetővé tegyük, oda működjünk, hogy minél gyakoribb legyen a változás?

Volt-e nagyobb etetés, itatás, lélekvasárlás, presszió és mindenféle visszaélés, mint az 1872-iki választások alkalmával? S vajjon a Lónyay kormány állandó lett? Nem-e hogy maga magát buktatta meg? És vajjon nem mindent elkövettek a Tisza előtti kormányok is a kormány érdekében? Miért nem sikerült hát maradniok? Kellett hozzá titkos szavazás? És ha vajjon egykor Tisza megy, ki állhat jót, nem fog-e a kormány minden évben változni, titkos szavazás nélkül is? Hát azt a titkos szavazást csak Tisza ellen kellene behozni, az ellen az ember ellen, kinek tehetségei még a pártos Magyarországon is lehe-tővé tettek egy állandóbb kormányt, a mi hogy ne a kormányzó erénye, és érdeme lenne, furcsa lenne állítani. Már pedig a ki azt megbírja tenni, hogy Magyarországon tíz évig álljon a kormány élén, embernek kell annak lenni, ha zsarnok, ha akármilyen, s erélyes intézkedéseinek hasznosabbaknak, mint a milyet egy laza kormány, egy Mátyás után egy Ulászló művelni képes lenne. Mert nem mindig az ám a helyes kormány, mely az oligarcha uraknak van inyére, hanem a , mely helyesen kormányoz, és a tíz évi időtartam, Tisza mellett bizonyít.

Nos tehát, mert sem intrikával, sem lázítással, bujtogatással, botrányesimálással és semmiféle ágaskodással, meg-hánykolódással nem bírják út a nyereg-

ből kitenni, a titkos szavazás gondolata villan meg szerencsétlen agyvelejűkben, mert hogy az az agyvelő, melyben ily gondolat megvillanhat, szerencsétlen, be-fogjuk bizonyítani azonnal. Be fogjuk bizonyítani, (ha bár nem félünk tőle, mert teljesebbé sohase megy) hogy a legszerencsétlenebb gondolatok egyike.

— Báró Sennyey Pál tegnap hosszabb magán kihallgatáson fogadtatott ő felsége a király által. Sennyey egészségének helyre-állítására végett még egyelőre ismét falura megy, de aztán a fővárosba visszatér, és megkezdi a közélet terén munkálkodását

— A horvát tartománygyűlést aligha nem hosszú időre elfogják napolni, mert a botrányok fokozott alakban egyre ismétlődnek. Tegnap midőn a felirati vita kezdődött volna és a b á n a következőket mondá: „A tartománygyűlés és a nép nevében elitélem ezt a választásfeliratot, melynek tartalma az alattvalói hüséggel és a nép érzelmeivel ellenkezik, ama népevel, mely mindenha királyában tisztelte a jog és igazságosság ki-padhatatlan forrását, mely királyához és uralkodójához békében és háborúban egyaránt hű volt és az is fog maradni.” Oriási botrány keletkezett, úgy hogy a gyűlést be kellett zárni: — A Staresevicsek elhatározták, hogy ezután minden tárgyalást meg fognak akadályozni. Így tehát alig fog egyéb hatama-radni, mint a tartománygyűlést, még pedig ez egyszer valószínűleg hosszú időre el-napolni.

Jókai Mór beszéde.

Elmondta Ilyefalván október 19-én.

Tisztelt választók! kedves székely festvéreim! Mőta legutóljára volt szerencsém önök közt itt lehetni program beszédemet elmondani, azóta országoszeire megtörténtek a képviselő választások A szabadevőpárt a választásokból nem remélt nagy győzelemmel került elő. Erősen áll pártunk mint a Sion hegye, kormányunk dicsékedhetik egy elveit támogató oly öntudatos összetartó párttal, a minő a kerek világon nem találhat semmi parlamenti kormány. Az országgyűlés megnyit. Ő Felsége legmagasabb trónbeszéde

vasárnap. Délibáb helyett kód lebegeit a rónán, így a lakodalmasokat távolból nem láthattuk, noha zajukat már hallottuk. A mint a napugára egy pillanatra áttört a ködön, kivillant az őszi ködből a tricolor s megzendül a harsány induló:

Fel, fel, lássátok lobogómat!

Indul utáram robogó had!

Menydörg az ágy s csattog a kard,

Ez lelkesíti csatára a magyart!

Amint aztán közelbe értek, akkor vettem észre, hogy a mit én távolból tricolornak néztem, az nem egyéb, mint egy lakás szines kendő, póznára kötve, melyet lobogós ingujjs lovas-legény vitt a menet előtt. Utána következett a daloló násznépet hozó szekerek sokasága; a fehér ruhában öltözött magyar menyasszonyt sóvárgó szemmel nézték a mi falunk sváb legényei, — mert bizony — tisztelet s becsület egyébb érdemeiknek, a szépség a sváb leányoknak nem a legerősebb oldala!

A ügyelmes olvasó előtt bizonyára fel-tűnhetett az, hogy jelen rajzom magyarázatánál igen sok német idézetet használtam. Ez omnia erud, mert a legnemesebb bor is csesztő válik, ha ezet közzé öntik, így megam is ennyi reneteg sváb közből kezdtem megsvábulni! Ez azért sem csoda, mert nagyon kedves nyelvmesterre akadtam, ki a „der, die, das“ használatára sokkal alaposabban és sokkal rövidebb idő alatt megtanít, mint egykori tanárim, kik 8 évi kin-lódás után csak annyira vitték velem, hogy az „Oh lieb so lang . . .“ kezdetű verset így fordítottam magyarára: „Oh kedves légy olyan hosszú!“ — Most sokkal jobb tanítvány vagyok s a tanulás is olcsóbb, mert csak esőkkel fizetek érte. A falusi pletyka-nyelvek ugyan azt beszélnek, hogy én tulajdonképen nem a német nyelv tanulására végett járok az én kedves nyelvmesteremhez, hanem másért; ez azonban aljas kohlomány s éppen

nyitotta meg. Ezen trónbeszédét önök bizonyára mindnyájan ismerik, közölve volt lapjainkban, hisz a székelyek mind irás-tudók.

A legnagyobb örömmel értesülhetek belőle, hogy az európai hatalmak közti kölcsönös békeség és egyetértés fentartatott; nem kell attól félnünk, hogy fegyverrel kell védelmeznünk azt a vetést, a mit learatni akarunk; nem kell félnünk a háboru viszontagságaitól, ha Isten is úgy akarja, hosszú időkre. En a nagyhatalmak egyetértése által létrejött eme nagy békeségnek biztosításához még azon óhajta-omat esatolnám: vajha ezen egyetértés által a kisebbik béke, a belső béke is biztosítva legyen, hogy minket itt benn országunkban ne háborgassanak azok a titkos machinatiok, a melyek eddigél oly sok galibát okoztak a kormánynak és a népnek, a miket egyik helyen neveznek nemzetiségi izgatásnak, másik helyen neveznek anarchizmusnak, harmadik helyen antisemitizmusnak, de a mely machinatiók mind egy és ugyanazon sárkánynak a fogai. Óhajtom, hogy ez valahára megszűnjék. Ha ez a machinatio a külföldről nem táplálatik, itt benn a józanészű magyar nép szivében ezek a sarkányfogak meg nem születnek.

Kivánnám, hogy azok a nagyhatalmak, a melyeknek uralkodói a mi felséges uralkodókkal együtt összejöttek s összeültek, tartsanak meg bennünk barátságukban ép úgy, mint a hogy mi is megtartjuk őket, hogy valamint mi az ő ipartermekiek számára készívesen megnyitjuk e monarchia minden piacát, úgy ök se tegyék azt hogy egyes védvámu intézkedésekkel a mi nyers terményeink árát felverjék és az által nekünk valóságos kárt okozzanak. Reményem, hogy annak a nagy egyetértésnek, mely a nagyhatalmak közt létrejött, ez a következője is meglesz (Élénk helyeslés.)

Választó polgárok! A legmagasabb kir. trónbeszédből megérthették önök, hogy minő feladatok várnak a mostani országgyűlésre. E feladatok nem foglalkoznak országokat megrázó nagy változtatásokkal, hanem foglalkoznak igen minden embert közlebb érdeklő szükségese reformokkal. Ez az országgyűlés, a mely most megnyit, méltán nevezhető a reformok országgyűlésének, a reformok közt legelső a magyar főrendiaj újá-szervezése. Nem akarok most erre részlete-sen kiterjeszkedni, mert nem programbeszédet akarok most tartani, csak az iránti sajnálkozásomat kell kifejeznem, hogy akadt

azért a legnogyobb megbotránykozással utasítom vissza a rágalmat s figyelmükbe ajánlom az illető gyanúító petyka-kovácsoknak, hogy „seperjen kiki a saját háza előtt!“

Kósa Barna.

Szüreti mulatság Alsuthon.*

Irta: Jókai Mór.

„Aztán majd szüretkor én magam ké-szitem el a gulyáshust!“

Ezzel a szóval biztatott fel József fő-herczeg ő fensége, mikor legutóbb Alsuthon voltam a „romano csibakéro sziklariben dol-gában“

Nem is felejtkezett meg az ígérteréről, egy patriarchalis táviratban megüvítálva a mai szüreti mulatságra: „nagyon jól fogunk mulatni.“ (Erre pedig ugyan nagy szükségem van, mert a választásfelirati vita mulatságnak nem igen jó mulatság.)

Kilencz óra volt, mikor a vasutról eda-repített a négy kisjenői sarkány. Már akkor a két kis főherczeg Holdházy apátkanonok-kal együtt indulásra készen vártam, József herczeg botot is faragott a számomra, hogy könnyebben essék a gyalogolás. László meg előre futott, „ott van már a papa a szőlőben, látja a konyhája füstjét, ide érzik a jó szaga!“

Azzal megindult a karaván a közeli szőlőbe. Csányi Pista felesuthi bandája már messziről rákezdte a Rákóczi-indulót, mikor észrevett bennünket. A gyeves udvaron nagyban folyt már akkor a munka. Az ala-csony nádfedelű présház előtt örültek a mus-tót, az ökrös szekér ott várt rá a lajtla. A szőlőlugasban egy katonaviselt ember güm-

* A „Nemzet“-ből.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczaja

Képek a bánati népeletből.

(Vége.)

Dörgő „hoch“-ok és „éljen“-ek hang zottak fel erre s az öreg svábok könyezve szoritottak velem kezét, — aztán ismét visszasiettem a tánczolók közzé, — hogy leányáinknak is megadjam az elismerést, persze nem toasztal, hanem egy pár tour-táncz-cal. —

Szünetet igen keveset tartottunk, nem úgy mint az elpusztult városiak, kiknek 10 percznyi táncz után kifogy a lélegzetük s kénytelenek félórai pihenést tartani; mi jár-tuk a tánczot szünet nélkül hajnal hasad-táig, czipő-szakadtáig. Udvarolunk is — persze falusi módon — kivételt csakugyan tettem, ki Goethe klasszikus nyelvén mondám bókjaimat a piruló sváb leányoknak. Hanem ebben az volt a boszantó, hogy a midőn valami különösen szépet mondtam egyik másik lánykának, ez, a helyett, hogy viszonzta volna keblem lángoló érzelmeit, liba eszével a mamájához szaladt s beszégt neki, hogy tölem mit hallott. Hiába, ezek nem jártak növevéldébe, így nem tudhatják, mi a mód!

A lakodalmi szokások közt igen érde-kes az, hogy midőn a menyasszony a vőfé-lyekkel és nyoszolányokkal leül vacsorálni, a vőlegény nem ilhet közjűk, sőt neki kell azokat kiszolgálni. Midőn ezen igazságtalan-nak látszó szokás miatt egy öreg sváb-asz-szonyt meginterpelláltam, ez azt felelte: „csak hadd szolgálja ki a vőlegény a meny-asszonyt, ugy sem teszi soha többé életé-ben!“ E parlamentarizmus választ természetesen indokoltnak találtam s egyhangu tudomásul vettem

Az is igen eredeti szokás, hogy a meny-

asszony czipőjét ellopja valamelyik csintalan legény s aztán a czipőt elieztitálja. A licitációból befolyt pénzt a menyasz-szony kapja s a legtübbet ígéro rendszeren olyan lovagias, a czipőt is visszaadja eredeti tulajdonosának.

Leginkább meglepett azonban azon szokás, hogy éjfélt után a menyasszonyt székre ültetik, a násznép pedig körbefogozva körül tánczolja a zokogó menyasszonyt, mi-alatt a lányok valami régi, erőteljes, de szo-moru dalt dalolnak „aus uralten Zeiten“. „Majd ugy a nők, mint a férfiak a menyasz-szonyhoz lépnek s ezt megcsókolják. (Uri magam is zamatos pusztit nyomott a meny-asszony füle tövére, — mert mire a csókhoz juthattam, már csak ott találtam száraz he-lyet.) Ezután leveszik a menyasszony fejéről a koszorút s fejét fekete selyemkendővel kö-tik be s a menyasszony mindenkivel körül-tánczolja a szobát.

— Hát a vőlegény hol van? — kiált fel egy pár legény — jerrünk, fogjuk meg s vágjuk le a szakállát! — De a vőlegény nem található sehol, az egész násznép elin-dul keresésére; tüvé tesznek érte pinczét, kamrát, padlást s minden zugot kikutatnak, míg a násznép így szétoszlik, addig a meny-asszonyt észrevétlenül a vőlegény házához vezetik, hogy ott aztán mit csinálnak vele, azt nem tudom.

A násznép pedig mulat tovább, míg a felkelő nap arany sugarai távozásra nem inti őket. Ritkaság, hogy a sváb lakodalomban verekedés történjék; a sváb elmulat három napig egymás után, a nélkül, hogy leinná magát; a magyar ember ezt nem teszi, — ő, ha mulat, szeret virtuskodni!

Magyar lakodalmi menetet is láttam, a mi e vidéken nem mindennapi dolog, azért a falu apraja nagyja az utozára tódult, hogy megláthassa menetet, mely egy közeli puszt-tárol falunkba bevonulandó volt Szép őszi

egyháznak hivatalban legidősebb három főgondnoka, a kiknek meghatározásánál az erdélyi egyházkerület illetőleg, annak csakis hivatalban legidősebb főgondnoka veendő figyelembe; az ágostai egyháznak egyetemes felügyelője és hivatalban legidősebb két felügyelője, végre az unitárius egyháznak hivatalban idősebb egyik elnöke, azaz vagy püspöke, vagy főgondnoka; d) egy izraelita hitfőnök, kit ő Felsője a minisztertanács ajánlatára nevez ki.

Ha ezen említett hitfelekezetek kebelében újabb püspökségek, illetőleg egyházkerületek szervezethetnek, azok, a kik az így keletkezett méltóságra vagy hivatalra kinevezetnek, illetőleg megválasztatnak, a felsőházban ülési és szavazati jogot csak azon esetben nyernek, ha azt a törvényhozás rájuk néve elhatározza.

A ki a felső háznak tagja, ezen tagságot azon esetben veszti el, ha azon hivatal vagy méltóságot, mely után a főrendiházi tagságot nyerte, bármely körülmény miatt elveszti. Felelőtlenség, ha nyervágyból eredő véttség vagy büntetés miatt elítéltetik. Ha az állampolgári kötelekkel kilép.

Nem szűnik meg végkép, de szünetel a jog gyakorlata.

a) valamennyi tagra nézve azon idő alatt, a melynek tartamára nem nyereség-vágyból eredő véttség vagy büntetés miatt a rendes bíróságok által a politikai jogok elvesztésére ítéltetik;

b) az örökösödés útján lett tagokra nézve azon ülésszak végén, melyen az, hogy az ezen törvényben megállapított vagyoni képességet elvesztették, az ezen törvényzikk 18. §-a értelmében kimondatott.

A hitfelekezeti világi főtiszviselők helyét ha képviselővé választatnak és a választást elfogadják, azon legidősebb hivatali társak töltik be, kik a felsőháznak még nem tagjai, csak hogy ezek akkor is megtartják felsőházi jogukat, ha amazok már nem képviselők.

Ha a felsőháznak örökösödés útján tagjai közül választatik valaki képviselővé és a választást elfogadja, az tagsági jogát addig még képviselői megbízatása tart, nem gyakorolhatja, és ha valamely ülésszak tartama alatt letezi is képviselői megbízatását, felsőházi joga csak a következő ülésszakban elevenedik fel.

Minden felsőházi tag, ki képviselővé választatott, tartozik azt igazolatlanság után annak megemlítésével, hogy a választást elfogadta-e vagy nem, a felsőház elnökének bejelenteni, ki azt a ház tudomására hozza.

Napi hírek.

A főkapitány és főmérnök figyelme. A Páti köz egyedüli összekötő kapcsolata két élénk, népes, hosszú utca a Hatvan és Nagyuj-utca között, ezeknek éppen közepén; és mégis igen-igen mostoha gondozásban részesül. Járdája, padon deszkapallója olyan nyomorult állapotban van, hogy sárosidőben éppen nem menti meg a járókelőt, hogy bokáig ne süppedjen be a pocsoljába. De még kellemetlenebb itt az átjárás a sötét estéken, mert bizony a Hatvan és Nagyuj-utca lámpái nem világítják be e hosszú keskeny zugot. Férfiak sem szívesen indulnak el rajta. Ki tudja mi féle izgága részeg vagy gazemberrel hozza őket össze szerencsétlenségük? Tisztességes nőknek pláne lehetetlen átjárni, annyira ki vannak téve némely toladókodó szemérmetlen támadásainak. Azt hisszük méltányos a Hatvan- és nagyuj-utcai lakosok kívánsága, hogy ezen sűrűn látogatott közön jó járda készítsenek s középe táján egy lámpa állítassék fel.

Az angol tanfolyam, melyről a helybeli lapok már megemlékeztek — W. James Tucher nyelvemlék vezetője alatt f. október hó 1-ével városunkban csakugyan megnyitott. A midőn W. James Tucher urat a művelt nagy közönség figyelmébe a szép — s különösen hasznos angol nyelvet a tanulni vágyók hajlamaiba ajánlottuk — örömmel fejeztük ki a felett, ha az angolnyelv tanulására újabb felkaroltatnak! — P. Nagy Sándor nyelvtanár elhalta óta az angolnyelvet városunkban — különösen férfiak — kevesen tanulták. Tanították továbbra is a főiskolában, mint rendk. tantárgyat. Az a néhány hallgató — a kikben volt szorgalom, szép előmenetel is tett e nyelvben, de alig hisszük, hogy megtanulták volna a nyelv helyes kiírtását; — a társalgási beszédnél pedig természetes, hogy szó sem lehetett. Egy nyelv elsajátítása kiválóan csak úgy lehetséges, ha maga a mester született mestere a nyelvnek. Azután jön a módszer. Teljes készséggel igyekeznék, hogy rámutassunk közlekedésre azon előnyökre is, a melyekkel ma már az angol nyelv tanulására jár. Kiemelnék különösen azon körülményt, hogy a nyelv tudásával a multból egy dugzagad iradalom áll rendelkezésünkre, a jelenből pedig a legnagyobb életbölcsesség a civilizáció gyors fejlődési processusában létrehozott számtalan eredménnyel áll nyitva: a közvetlen megismerésre. W. James T. nyelvemlékszámos kitűnő ajnlat folytán teljes biztosságot nyújt nekünk arról, hogy tőle a nagy és szabad Británia szép nyelvét nemcsak megismerhetjük, de rövidebb idő alatt meg is tanulhatjuk. — Melegen ajánljuk azért hasznos lelkéit a művelt nagy közönség szíves figyelmébe (a nyelvemlék lakása csapó-utca

331. sz. a.) Együttal örömmel jegyezzük fel, hogy a nyelvemléknek már eddig is több tanítványa van, s hogy városunk intelligens köréből többen a K. Tóth Mihály felkészült lakásán, az alakult „clubban“ immar angorolul beszélnek. (M-y.)

Öngyilkosság. Ma reggel egy fiatal ember holttestét húzták ki a Czegléd utcai kútból — Az ifjú kiléte még nem tudatik.

Egy ügyvéd jelölt kerestetik vidékre kitűnő feltételek mellett; — értekezhetni Nagy Kálmán 4-ed éves joghallgatóval.

Vásárrendezés. Valahára megérjük a régóta óhajtott és anyanyiszor sürgtetett befűtéseit a piac utczának. A különböző vásárok részben már ki is helyeztetek innen. A gabona és gyümölcsvásár Nagy Hatvan utczán talált helyet Nem értjük azonban, hogy miért kell ennek egyedül Hatvan utczára szorítkoznia. Minden vidéki szekér csakis ez utczán, vagy legföllebb annak végén foglal állást. Miért nem lehet a gabona vásárt Hatvan utca végétől Szécsényi utcáig kiterjeszteni? A lerombolt sátrak helyén van elég tágas tér. Ugy tudjuk, hogy az ott keresztül vonuló köut ezen erre számítással építetett ezeltől két évvel. Előnyös volna ez a közönségre nézve is, a mennyiben Hatvan utczára, a tengeri vásárral is, egészen ki tetvén a sátrak közé, más vásárt is lehetne helyezni. Javaslataunk kivethetőségnek nem áll semmi útjába, még az sem, hogy nincs elég rendőrség, mely az eladókat minden héten oda utasítaná. Rövid idő múlva 28-al szaporodik annak száma s így ezen ellenvetés is elcsik. Ajánljuk felszólalásunkat a rendőri tanácsnok ur figyelmébe.

Egy német nyelvben alaposan jártas joghallgató nevelőt ajánlok fiuk, gym. talók, vagy kis leányok mellé. Bővebb értesítés szerkesztőségünkben.

A pénteki sajtó tárgyalásról. A „Debrecezi“ tegnapi számában azt írja, hogy mi szombati referatánkban Szűcs István elnök urat: „m e g r ó t t á k a z é r t, mert az ügyvéd urak előadását érdekeseznek neveztük össze“ szavában. Ime idézzük szombati számunkból ama sorokat: a vádló antiszemitaus fejtegetései hatástalanul hangoztak el s mindössze is az elnök által lettek fölemlítve az összegezésnél ily szavakkal: „érdekes fejtegetések“ és azt kérdjük, hogy hol fedezhető fel azokban a Debrecezen által említett megrovás? —

„Az utolsó kenet“, — ez a cím az új népszínműnek, mely a Pálmay Ilka asszony által hirdettet népszínműi pályázat 50 arany díjat megnyerte; szerzője Monostori Károly. A pályázat eredményét tegnap hirdették ki: beérkezett 30 pályamű, köztük 22 népszínmű, 1 népies színmű, 1 énekes színmű, 1 népdrama, 1 életkép és 4 operette. Figyelemreméltó darab egészen véve csak 6 akadát a pályázaton, még pedig a bizottság osztályozása szerint ily sorban: „A hódosi bíró leánya“, „Ilka lenesje“, „A dajka“, „Senki fia“, „Az aranylánc“ és „Az utolsó kenet“. Ez utolsó népszínműnek írtta oda a bizottság a pályadíjat. Ügyes meséje, gyors eszelekvénye, eleven dialogja, jóízű humor, gördülékeny nyelve és csinos dalai számos hiányai dacára minden versenytársa fölé emelkedik; némileg irodalmi értéke van. Fűzi Eszter költői alakja a darabnak, s ha nem is kiváló szerep, de elég alkalmas arra, hogy a pályázatot hirdető művésznek sikerrel játszhassa.

Egy fiatal ember mint gyakornok alkalmazást nyer egy biztosító intézet helybeli főigénkségi hivatalában. Bővebb értesítést szívességéből e lap szerkesztőségénél.

Magyar északkeleti vasut. Mint értesülünk, a Tisza tegnap hírtelen megáradván, a m. északkeleti vasut hosszuzott átérti hidjánál, a mely éppen most van kicserélés alatt vasszerkezetre, az alátámasztást elvitte; a vonatok forgalma aligha fog azonban tennakadást szenvedni.

Egy műkertész, ki már 9 év óta ezen a téren jó sikerrel működött alkalmazást keres. Bővebben a kiadóhivatalnál.

Apagyilkosság. Bartha Sándor, karczagi gazdát, mint a „Nagy-Kunság“ írja, a napokban a „Kunlapon“ fekvő földjén meggyilkolva találták. A megindított vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlen saját fia ölték meg. Az egyik fia alig 16 éves, a másik pedig csak 13. A 16 éves János nevű fia a szomszéd gazdától kölcsönkért egy régi rozsdás puskát, az puskaporral, stréttel és ólomdarabokkal megtöltötte, s felkereste testvérét, Bartha Imrét, előadván neki, hogy apját megöli. A 13 éves fia maga vezette testvérét apját a réten alvos édesatyjához s midőn látta, hogy bátyja tettének elkövetésétől az első pillanatra visszariadt, még ő biztatta. Bartha János ekkor öcsését azon figyelmeztetéssel küldte el atya mellől, hogy távozzék, mert a lövére meg talál ijedni, s mikor az néhány lépésre távozott, puskája csövét apja jobb halántékához illesztvén, a puskát elsütötte, ugy hogy Bartha Sándor rögtön szörnyet halt. A fiatal szörnyetegeket nyomban elfogták. Tetűket mindketten bevallották, s azt hozták fel indokul, hogy atyjok ugy velők, mint többi testvérekkel nagyon szigoruan bánt és a háztól elűzte őket.

Asztalon felejtett 1000 forint. S. Gy. pénzügyi tanácsos és dohánybevitő felügyelője egy fél, hiatalos eljárás alkalmá-

val, 1000 forintot felejtett az asztalon, melyet ez jelentése kapcsán haladéktalanul felküldött a pénzügyminiszteriumhoz. Minthogy ezen összegnek eredetét és rendeltetését a megindított bünvádi eljárás sem derítette ki, a pénzügyminiszter azt az országos gazdasági egyesület rendelkezésére bocsátotta a végből, hogy abból 200 frt. a f. évben megtartott dohánykiállítás fedezetlen költségeire, a fennmaradó 800 frt. pedig valamely, a gazdasági egyesület által meghatározandó szakirodalmi pályamunka jutalmazására fordításék. Az egyesület igazgató válaszmánya az adományt köszönettel fogadta.

Alkalmazást nyernek

pénzbeszedők ügynőkök
Neidlínger G.-nél piacz u. 2145

Legujabb.

(„Debrecezi Ellenőr“ eredeti táviratai.)

Budapest. okt. 21. A képviselőház mentelmi bizottsága elhatározta, hogy Verhovay Gyula (a Csángó pénzek sikkasztása ügyében) és Szalay Imre (párbajügy) mentelmi jogának felfüggesztését fogja indítványozni. Margittay Gyulára nézve a Goldhammer Albert féle sajtóperben a mentelmi jog felfüggesztését nem indítványozza.

ZAGRÁB okt. 21. A tartománygyűlés mai ülésén a Starcevicspárt az elnök tegnapi nyilatkozata miatt oly botrányt idézett elő, hogy az ülést nem lehetett megtartani. Elnök tizenkét Starcevicspárti kizáratását indítványozta.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

I. Bérlet. 2. szám.
Szerda oct. 22.

Hamlet.

Tragoedia 5 felv.

Műsor: Csütörtök: „A vasgyáros.“
Péntek: „A kertészleány.“
Szombat: „Rip Rip.“

VASUT.

Debrecezenből indul:	
N. Várad—B.-pest felé	d. e. 12 ó. 07 p.
„ „ „	este 8 ó. 50 p.
Szatmár felé	d. e. 4 ó. 32 p.
„ „ „	d. u. 3 ó. 49 p.
Kassa felé	d. e. 9 ó. 45 p.
„ „ „	d. u. 3 ó. 35 p.
Debrecezenbe érkezik:	
Budapestről	érk. éjjel 3 ó. 45 p.
„ „ „	d. u. 3 ó. 19 p.
Szatmárról	d. e. 11 ó. 47 p.
„ „ „	este 8 ó. 30 p.
Kassáról	d. e. 11 ó. 15 p.
„ „ „	este 6 ó. 50 p.
Nyíregyházáról	éjjel 11 ó. 39 p.

Felőlő szerkesztő és kiadó Japturajdonos
Várteszi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

10. További véleményezés ausztriai orvosok részéről Brandt R. gyógyszerész svájci labdacseről. Dr. Kopl egészségügyi titkos tanácsos Prágában a következőt írja: „Köszönöm a részemre küldött svájci labdacserőket s a legnagyobb örömmel kijelentem, hogy azok a kellő esetekben kitűnő hatásuk. — Dr. Würzer Ede kórházigazgató Hallban (Tirol) ezt írja: „A küldött svájci labdacserő hatása teljesen megfelelt várakozásomnak, kérem tehát szíveskedjék ismét két dobozást küldeni“

Dr. Probinszky városi orvos Wieliczában (Galiczia) így ír: „Bodokovszky Kázmér cs. kir. fő sóbányafelügyelő ur Wieliczán, belpangása ellen az én tanácsomra az ön svejci labdacserőit használja, teljesen kielégítő sikerrel, a mi engem arra indít, hogy a megfelelő esetekben továbbra is az ön labdacserőit használatait rendeljem meg.“ — Brandt R. gyógyszerész svájci labdacserő a magyarországi gyógyszerárakban kaphatók Egy doboz ára 70 kr.

Kávéházi és vendéglői megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására juttatni, hogy a volt

KIRÁLY LAJOS czegléd-utcazi

kávéház és vendéglőjét

átvettem, azt a mai kor igényeinek megfelelőleg egész ujjonnan felszerelve

„FIUME“

ezim alatt október 19-én megnyitottam. Ezen vendéglőben a jövő hó 1-től abonoma elfogadtatik. — Addig is naponként a legkínosabb ételek és italok folytonosan kaphatók leendnek, melyek pontos kiszolgálásáról kezeskedem.

Számos látogatásért esdve maradtam teljes tisztelettel

Kohn Sándor

vendéglős és kávéház tulajdonos.

375. tkvsz.
1884.

Arverési hirdetmény.

Alóírott kiküldött végrehajtó az 1881 LX. törvényzikk 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a nánási kir. járásbíróóságoknak 2073/884 sz. végzése alapján Awezán Terézia végrehajtató javára Awezán Péter és társai ellen 130 frt. tőke, ennek % kamatai és eddigi összesen 22 frt 99 kr. perköltségek erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírőlag lefoglalt és 570 frtra becsült 240 kereszt buza, 60 kereszt rozs, 4 köböl buza, 10 db fél-éves sertésből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2073/884 sz. kiküldetést rendelő végzése folytán Dorogh város városházánál és végrehajtást szenvedettnek lakásán leendő eszközésére folyó 1884 évi október hó 23 és 24 napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz árverelni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881 LX t. cz. 107 §-a értelmében legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak. Az elárverendő ingóságok vétel ára az 1881 LX. t. cz. 108 §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt H.-Nánáson 1884. okt. 9-én.

Muraközy Gábor
m. kir. bírósági végrehajtó.

Turini kiállítási-sorszhuzás
1814. febr. 29-iki legmagasabb Hamburgi és Lübecki fenszemes helytartói által engedélyezve.

Huzás 1884. december 31.

6002 nyeremény értéke Egy millió franc

sorsolás alá jutnak, melyek közül 5 főnyeremény arany ósloppan 174.548 klg. összszulyban áll, mely a nyercő kiváratára készpénzben is kifizetetik és pedig: Egy főnyeremény 95.200 kgr. arany 300.000 vagy készfizes franc Egy főnyeremény 31.756 kgr. arany 100.000 vagy készfizes franc Három főnyeremény 415.808 kgr. arany 50.000 vagy készfizes franc vagy készfizes franc 50.000 továbbá 3 nyeremény 4 20.000, 3 4 10.000, 60 4 5000, 3000, 2000 és 1000 frank, ugyanint 5921 nyeremény 243.000 frank értékben, valamennyi értékes tárgy jó, nehéz arany és ezüstből, művészeti és ipar-cikkkel is közte.

Sorszhuzás-oszt. az ált. olasz Turini kiállításnak.

Sorsjegy 4 1 márka, 11 drb 10 márka bélyeggel kaphatók

E. Calmann Vezér-ügynököl, Németország.
Hamburg, Neuerwall 92.
Ügynököknek engedélyem.

NEMES GÁBOR

Debreczenben, főtér a városházával szemben.

Férfi, női és gyermek lábbeli raktár.

Férfi, női és gyermek lábbeli raktár.

Ajánlja a n. é. közönségnek dusan felszerelt kitűző minőségű férfi, női és gyermek lábbelieit méltányos áron és pontos, gyors kiszolgáltatás mellett; — ugyanott mérték után és mindenféle lábbelik a legjobb anyagból a legrovidebb idő alatt készülnek; valamint a vidéki megrendelések utánvét mellett azonnal s lekiismeretesen eszközölköttek.

Mérték szerinti megrendelések legpontosabb sabban.

8473. P.
1884.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A néhai Semsey Jenő hitbizományi záros tömegéhez tartozó és Balmazújvárosi határterületen fekvő azon pusztának, mely eddig özvegy Fürst Károlyné főhasznbérlet által tartatott hasznbérletben, a folyó 1884-ik év december 31-ik napjával bérleti ideje lejárván, ezen pusztát a debreczeni tettes kir. törvényszék mint hitbizományi zárhatóság folyó 1884-ik évi október 13-án 8473. sz. a. végzésénél fogva 1885-ik év elejétől hat egymásután következő évi időtartamra folyó 1884-ik évi november hó 6-ik napján d. e. 9 órakor s szükség esetén folytatva következő napon is, öt elaprózott s elkülönített tagban fog Balmaz-Ujvároson a közs g házában alulirotnak közbejöttével megtartandó nyilvános árverés útján hasznbérbe kiadatni, ugymint:

I. Az ugynevezett **K ó n y a k u t i** pusztát minden rajta levő épületekkel, mely áll 1100 □ ölével számítva mintegy 3300 holdat tevő gyep és kaszáló földből. Kikiáltási ár minden hold után évenként 3 afrt 50 kr, mindenféle rendes és rendkívüli adóknak a záros tömeg helyett viselése. Az árverési kívánók által bánatpénzül a kiküldött bíró kezéhez 1000 afrt előre letendő.

II. **N y á r i J á r á s i** pusztát egyik része, mely áll 1100 □ ölével számítva mintegy 1500 holdat tevő gyep, kaszáló és szántó földből. Kikiáltási ár évenként 3700 afrt, továbbá mindenféle rendes és rendkívüli adóknak a záros tömeg helyett viselése. Bánatpénzül az árverési kívánók által 500 afrt előre letendő.

III. **N y á r i J á r á s i** pusztának másik része, mely áll 1100 □ ölével számítva mintegy 1485 holdat tevő gyep, kaszáló és szántó földből. Kikiáltási ár évenként, holdanként 3 afrt 50 kr, továbbá minden rendes és rendkívüli adóknak a záros tömeg helyett viselése. Bánatpénzül az árverési kívánók által előre 500 afrt letendő.

IV. Az ugynevezett **M a g d o l n a**, mely 1100 □ ölével számítva, mintegy 609 holdat tevő szántóföldből, gyepből és kaszálóból áll. Kikiáltási ár évenként 3197 fnt 25 kr négy darab császári arany, továbbá minden rendes és rendkívüli adóknak a záros tömeg helyett viselése. Bánatpénzül 500 afrt előre letendő.

V. Az ugynevezett **K ó d v a r i** pusztát, mely 1100 □ ölével számítva mintegy 1094 holdat tevő szántóföldből, gyepből és kaszálóból áll. Kikiáltási ár évenként 6200 afrt 10 darab császári arany, továbbá mindenféle rendes és rendkívüli adóknak a záros tömeg helyett viselése. Bánatpénzül 500 afrt az árverési kívánók által előre letendő.

Írásbeli zárt ajánlatok is bánatpénz esatolása mellett, minden darabra az árverésig alulirott kiküldöthöz beadhatók.

Az árverési illetve hasznbérleti feltételek addig is kiküldött törvényszéki bírónál, annak a kir. törvényszék hivatali helyiségében, ugyancsak zárgondnok Dalny Károly urnál Debreczenben megtekinthetők.

Kelt Debreczenben 1884. évi október hó 15-én.

Szücs István
kir. törvényszéki bíró
mint kiküldött.

4%-os nyeresemény-kötvények 100 frtjával

a Budapesti magyar jelzálogbanktól.

Legközelebbi húzás

1885. január 15., május 15., szeptember 15.

Főnyeresemény

50,000 fnt, 50,000 fnt, 100,000 fnt.

Minden nyeresemény kötvény, ha az már visszafizettetett, vagy ha arra már egy nyeresemény esik, — valamennyi következő nyeresemény-húzáson játszik, úgy hogy arra a későbbi nyeresemény-sorsolásokon még egyszer, sőt többször is nyeresemény eshetik.

Ezen nyeresemény-kötvények Debreczenben kaphatók

A depr. ipar és kereskedelmi bankban.

Ternó!

Évek hosszú során át a legnagyobb nyomorral küzdöttem egész az elviselhetetlenségig, már-már a kétségbeesés örvénye szélén álltam, nem találtam könnyűreutes szivekre, kik zűlöt anyagi helyzetemen segítettek volna, mindenkitől elhagyatva tek. Tőh urhoz fordultam, Tőh ur volt r menyem utolsó sugara, a halvány sugar megbotta boldogságot, szerencsémot, Tőh ur által küldött 60, 90, 69 számok október 11-én tartott budai házason másodszori betétre kijöttek, így én 45 kros tételre 2162 frtot nyertem ezen nagyszerű számításat, a mit még mathematicus nem volt képes kivívni. hangzatosan, hirdetni, magasztalni fogom bár hol leszek, bár hova megyek, minden szenvedő barátomnak tiszta lelkiismereténél fogva ajánlani emulasztatlan kötelességemnek fogom tartani. Maradtam tekintetes Tőh urnak öröské hű tisztelője

PAPP JANOS, főpinczér,
az „arany koronához” czimzett vendéglőben.
Válszeg, Csongrád megye.

Forduljon mindenki egyedül csak Tőh A. mathematicus-urhoz, lakik: Kerepesi-ú: végfele, Kenyermező-utca 6. sz. 1. em. 10. ajtó Buda-pesien és mellékeinek leveleikhez 3 db. 5 kros belyeget a válasz adásra.

Jó ügynők

ismét eladásra, Osztrákországban törvényileg engedélyezett, jó kelendő **SORSJEGY KÜLÖNLEGESSÉGEK** havi részletfizetésre, előnyös feltételek mellett felvételnek. Díjmentes ajánlatok közvetít „No. 11390” alatt.

Schalek Henrik,
hirdetési irodája Bécsben

Nyujtsuk a szerencsének jobbjunkat!
500,000 márka főnyereseményt ígér kedvező esetben a legújabb hamburgi nagy pénzsorsjáték, mely a magas kormány által jóv hagyatott s biztosított.

Emo újabb játék tervezet előnyös be rendezése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyása alatt 7 sorsolásban 100,000 sorsjegy közül 50,500 nyereseménynek kell bizonyítani, ezek között vannak főnyeresemények esetleges 500,000 r. márka, illetőleg

1 nyeres. 3 m. 300,000	26 nyeres. 3 m. 10,000
1 nyeres. 3 m. 200,000	56 nyeres. 3 m. 5,000
2 nyeres. 3 m. 100,000	106 nyeres. 3 m. 3,000
1 nyeres. 3 m. 90,000	253 nyeres. 3 m. 2,000
1 nyeres. 3 m. 80,000	6 nyeres. 3 m. 1,500
2 nyeres. 3 m. 70,000	515 nyeres. 3 m. 1,000
1 nyeres. 3 m. 60,000	1036 nyeres. 3 m. 500
2 nyeres. 3 m. 50,000	29020 nyeres. 3 m. 145
1 nyeres. 3 m. 30,000	összesen 19463 nyeresemény
5 nyeres. 3 m. 20,000	3 m. 200, 150, 124, 100,
3 nyeres. 3 m. 15,000	34, 67, 40, 20.

Ezen nyereseményekből az első osztályban 4000 sorsjáték ki 157,000 m. összegben. — Az 1. oszt. főnyeresemény 50,000 m. lesz s a 2-ikben 60,000, a 3-ikben 70,000, a 4-ikben 80,000, az 5-ikben 90,000, a 6-ikben 100,000, a 7-ikben azonban esetleg 500,000 illetőleg 300,000, 200,000 stb. márkára emelkedik. — A nyereseményhúzókat természetileg hivatalosan vanna megállapítva. — Ezen nagy, az államt által biztosított pénzsorsjáték legközelebbi nyereseményhúzásához.

1 egész eredeti sorsjegy csak 3.50 ft. o. é.
1 fél " " " 1.75 ft. o. é.
1 negyed " " " 90 kr. o. é.

Mindenemű megbízások, a pénz beküldése, postautonni fizetés vagy az összeg utávétele mellett fögött a leggyorsabban teljesítenek, mindenki az állam czimerevel ellátott eredeti sorsjegyet tőlnek saját kezébe kapja.

A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékeltek, melyekből egy a nyeresemények beosztása az illető osztályokra, mint szintén az illető betétek is megláthatók és minden húzás után érdekelt feleknek felhívás nélkül megküldjük a hivatalos húzási listajstromot. Kívánatra a hivatalos tervet előre megküldjük — megtekintés végett — bérmentve, és készek vagyunk nem tetsző esetében a sorsjegyet az összeg visszafizetése mellett húzás előtt visszavenni.

A nyeresemények kifizetése természetileg pontosan állami garancia mellett történik. Csoporthozatnok mindig a szerencse kedvelője volt és érdekelt feleknek gyakran a legnagyobb nyereseményekket nyertek ki többek között 250,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000 stb. márkával.

Egy ily. a legszereladabb alapra fektetett vállalatnál előreláthatólag mindenütt a legelőnyösebb részvenés lehet bizton számítani s kerjük emelgögya, hogy minden megrendelés teljesíthessék, a megrendeléseket már is minél előbb és mindenesetre

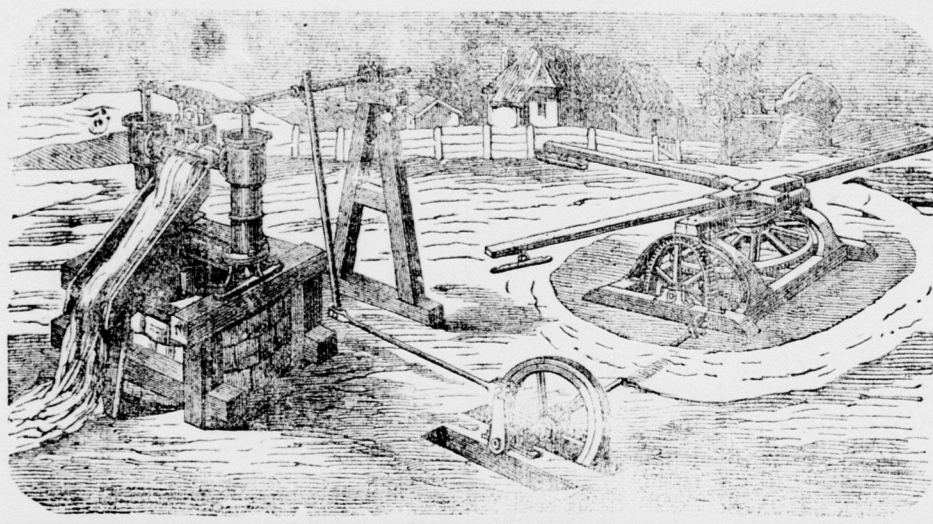
folyó évi október 31-ike előtt egyenesen hozzákn beküldeni.
Kaufmann és Simon bank- és váltóüzlete
Hamburgban.

U. i. Ezenmel köszönetünket nyújtjuk az eddig megajándékozott bizatomért, és kerjük emo újabb nagyszerű kilátásu sorsházásra becses figyelmeket.
A FENTEBBIK.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tüztöltőszerek gyára, harang és érezőtödéje,
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet,

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékberendezését városok, ölbirtokosok és magánzók részéről, modern technici alapon és kedvező feltételek mellett, ajárkozik

KÖZ- és MAGÁN-FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes ürszékék

felállítására és minden vízművi munkálat gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.